

HISTÒRIA contada HISTÒRIA CREADA

Taller històric teatral

Ajuntament de Palma

Castell de Bellver
Museu d'Història de la Ciutat

Torre de Sornis

Agraïments:
desarme.es

Història contada, història creada

Palma Civitas. Del talaiòtic a la romanització

Primera part: **La visita**

Palma Civitas. Del talaiòtic a la romanització

En arribar, el públic és rebut a la porta d'entrada del recinte per una viatgera en el temps que arriba directament del moment històric a tractar. En aquest cas és una esclava grega anomenada Gelasia.

El fet de triar aquest personatge ens dona peu a explicar el perquè de la procedència d'aquests esclaus ja que els romans admiraven i varen adoptar la cultura grega ja que la reconeixien com a superior.

Entrarem al museu per a introduir el modus vivendi dels habitants de l'illa abans de l'arribada dels romans. Per a realitzar aquestes explicacions s'aprofitaran els elements, maquetes i peces arqueològiques que es troben en la "Sala 1" del museu de història de la ciutat.

EDAT DEL COURE (CALCOLÍTIC)

2400 - 2300 a.C. → CAMPANIFORME...

Poblats de cabanyes de planta circular

Ramaderia trashumant

Ceràmica amb decoració incisa (peces del museu)

Inhumacions en petits grups a petits abrics i coves

2000 - 1900 a.C. → EPICAMPANIFORME...

Ceràmica amb decoració incisa (museu)

Ramaderia trashumant però ja protegida en coves i abrics rocosos

Excavació dels primers hipogeus funeraris

EDAT DEL BRONZO

Perduració de les característiques culturals anteriors fins...

1700 - 1600 a.C. → NAVIFORME I...

Apareix l'arquitectura ciclòpea, abandonament progressiu dels poblats de cabanyes.

Assentaments amb arquitectura "naviforme" (maqueta museu)

Necròpoli col·lectives en grutes i hipogeus (maqueta museu)

FERRO

900 - 800 a.C. → Abandonament dels poblats naviformes: aparició dels primers poblats talaiòtics.

Presència d'instruments de ferro.

Abandonament de les necròpoli en grutes.

Edificis turriformes de grans dimensions

Rituals funeraris de cremació i inhumacions en calç

700 - 600 a.C.

Abandonament de construccions talaiòtiques i turriformes

Intensificació d'intercanvis amb l'exterior

600 - 500 a.C.

Importància dels FONERS BALEÀRICS

Es deixa clar que durant aquests segles, a la resta de la Mediterrània les cultures predominants eren altres i que Mallorca n'era influïda per mor del comerç i de les aturades que els vaixells hi realitzaven.

El fet de parlar dels foners ens donarà peu per a passar a la "Sala 2" dedicada a la urbs romana de Palma. En aquesta sala es parlarà tant de l'arribada dels romans com de la formació de la ciutat, primer com a campament i llavors amb la seva expansió.

Per a aquestes explicacions també s'aprofitaran les maquetes que s'hi troben.

En tota l'explicació s'inseriran dades històriques de nivell general i particular de la conquesta així com la relació entre els nousvinguts i els habitants de l'illa.

123 a.C. CONQUESTA ROMANA (període tardo republicà).

Durant el període tardo republicà, els pirates que vivien en elles (les illes Baleàrides) i amenaçaven les naus romanes, mercenaris balears en les tropes de Carthago i tropes púniques, riquesa de les terres, lloc geogràfic estratègic...

El cònsol a Hispania QUINTO CECILIO METELO conquereix Mallorca.

146 a.C. Es produeix la destrucció de Cartago per tant Roma es converteix en la potència hegemònica a la Mediterrànea.

123 a.C. Establiment de Palma i Pollentia.

L'establiment de Ciutat, comença com a base de l'exèrcit, no com avui en dia ho entenem sinó com a quadres d'enginyers per a engegar una xarxa viària, ports, aqüeductes, clavagueram.... tot el sistema urbanitzador i fiscal necessari per a crear una nova província i integrar-la en la xarxa reticular que hi havia entre elles i amb Roma.

Passa a estar sota el control del senat romà al 121 a.C.

En arribar a un nou territori els romans vinculaven les antigues tradicions a les pròpies i així els antics moradors veien romanitzada la seva cultura per a assolir una millor i més ràpida adaptació.

Sistema polític: en teoria tots els ciutadans tenien dret a participar en les institucions polítiques de l'Estat.

El sistema polític-administratiu era bàsicament jeràrquic amb Roma al cap.

A través de la família s'heredaven privilegis o inferioritats, el naixement marcava la vida. L'educació i el poder econòmic varen influir en els canvis socials que tengueren lloc durant la República i l'alt imperi. Encara que l'estructura de la família no va variar gaire: pater familias → esposa - fills - nets - esclaus - clients.

MATRIMONI I ESPONSALS

La dona romana sempre estava tutelada per un home, primer el pare i llavors l'espòs (excepte a partir del segle II de la nostra era). Les noces es podien dur a terme de tres maneres diferents, que estaven ben institucionalitzades. En les classes altes, els esposos dormien en cambres separades i gaudien de independència dins la mateixa casa.

Durant la visita s'aniran explicant fets històrics i, a la vegada, s'exposaran fets anecdòtics per a captar l'atenció dels estudiants (tots aquests fets estan provats arqueològicament o documentalment, no són de la invenció del grup).

ESCLAVITUT: els esclaus eren propietat privada o de l'Estat. I es feien servir al servei domèstic, explotacions agrícoles, artesanat urbà, explotacions mineres, educació, música, oci...

Les dades que tenim de la població a les Balears prové d'inscripcions, la majoria de les que es conserven provenen de l'època imperial. (abans: pobladors talaiòtics i els seus fills acompanyats per colons que venien de fora i eren la força romanitzadora, hem de pensar que la majoria eren esclaus al principi i llavors libertos).

ELEMENTS BÀSICS DE LA CIUTAT ROMANA

Cases

Circulació als carrers

Murades

Orientació dels carrers

ALGUNS DEUS I DEESES IMPORTANTS (col·lecció d'escultura clàssica del cardenal Despuig).

Després d'una introducció al personatge, l'època i la col·lecció es fa referència als deus més importants:

Mercuri

Júpiter

Baco

Cupido

Serapi

Mart

Heracles

Segona part: **L'espectacle**

Creative Commons

Creative Commons un espectacle còmic interactiu. A partir de dos elements bàsics, el *clown* i la improvisació, amb **Creative Commons** a cada representació es crea un espectacle nou i totalment diferent.

Això no és la representació d'una obra de teatre tancada prèviament, sinó un joc teatral interactiu on la participació del públic i la temàtica triada a cada representació la crearan d'una manera única i irrepètible.

FUNCIONAMENT DE CREATIVE COMMONS

L'espai d'actuació de **Creative Commons** serà una sala del castell de Bellver.

1- Abans de començar l'activitat, el públic, ordenat en grups, rebrà un número per cada grup.

2- Una vegada que comenci l'espectacle, els espectadors aniran decidint, progressivament, el desenvolupament de la història:

2.1- L'espectacle comença quan *Aina*, la *clown*, fa un sorteig i extreu el primer número. L'espectador que té el número, després de pensar-s'ho durant un minut, diu un personatge i a quin lloc és aquest personatge, és a dir, decideix el rol i la situació dramàtica inicials, sempre seguint el tema de la visita (*Palma Civitas. Del talaiòtic a la romanització*).

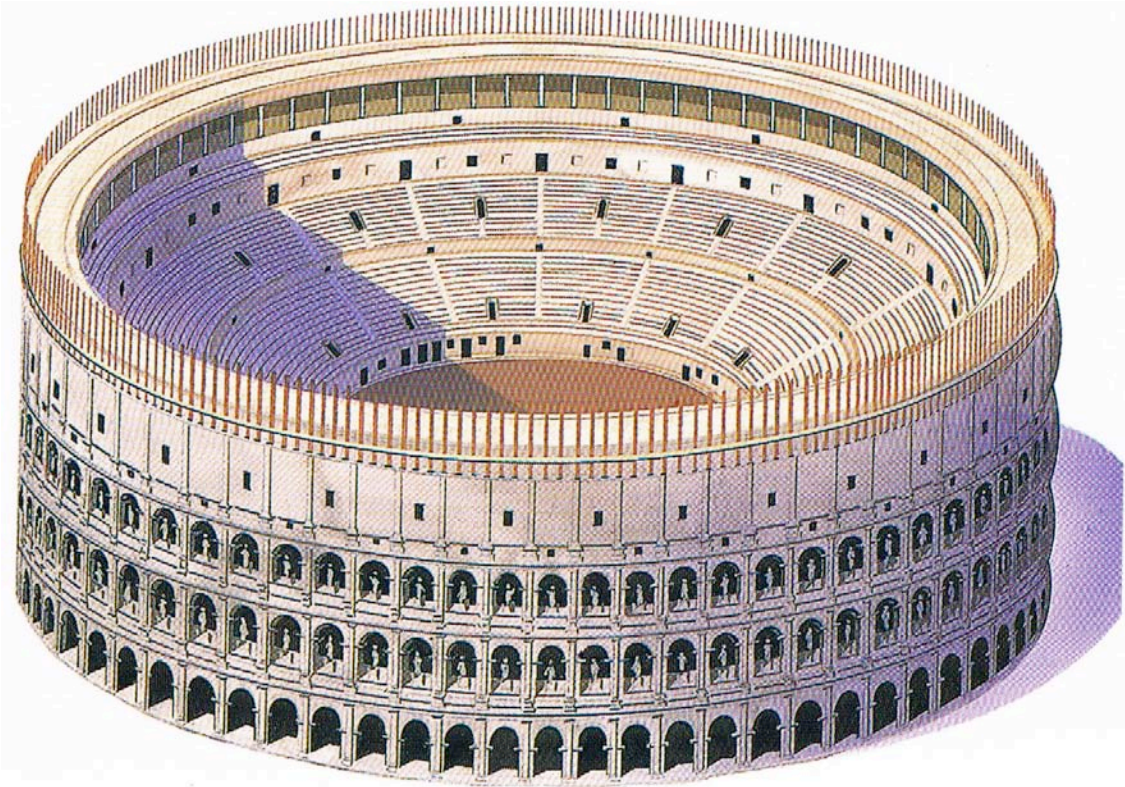
2.2- Amb aquesta informació *Aina* comença a improvisar la història amb un temps fixat, que és d'uns cinc minuts. Lògicament no se sap mai cap a on va la història i depèn dels recursos dramàtics de l'actriu *clown* en relació amb la informació donada pels espectadors.

2.3- Una vegada ha transcorregut el temps fixat, passam al sorteig del segon grup participant que, a partir del punt on ha quedat la història, té un minut per a formular un canvi: un personatge, la ubicació espacial, introducció d'un objecte... Amb aquesta informació donada, *Aina* ha de continuar la història. I així successivament fins que s'han fet cinc sorteigs i cinc grups han participat

en la creació col·lectiva de la història. Això és **Creative Commons... una creació en comú.**

Tota la creació de la història anirà acompanyada amb la introducció en directe d'efectes sonors que reforcen la improvisació.

*APÈNDIX:
MATERIAL GRÀFIC*

Amfiteatre romà.

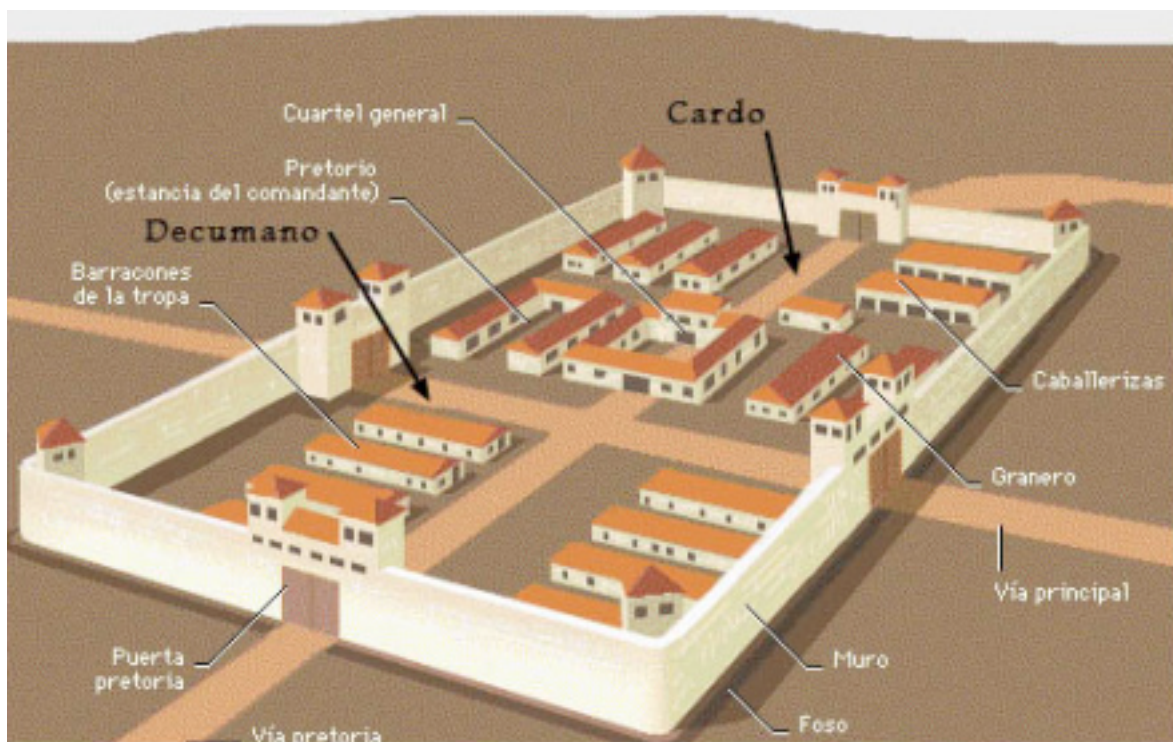
Aqüeducte.

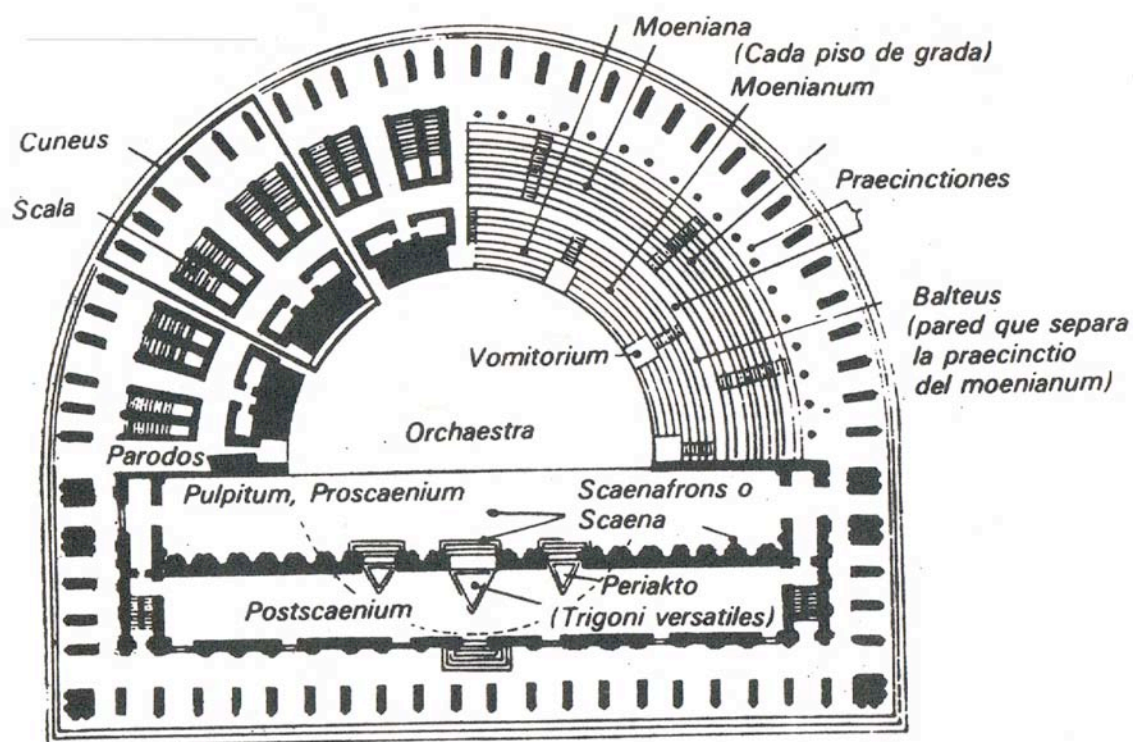
Plànol d'una ciutat romana.

Palma.

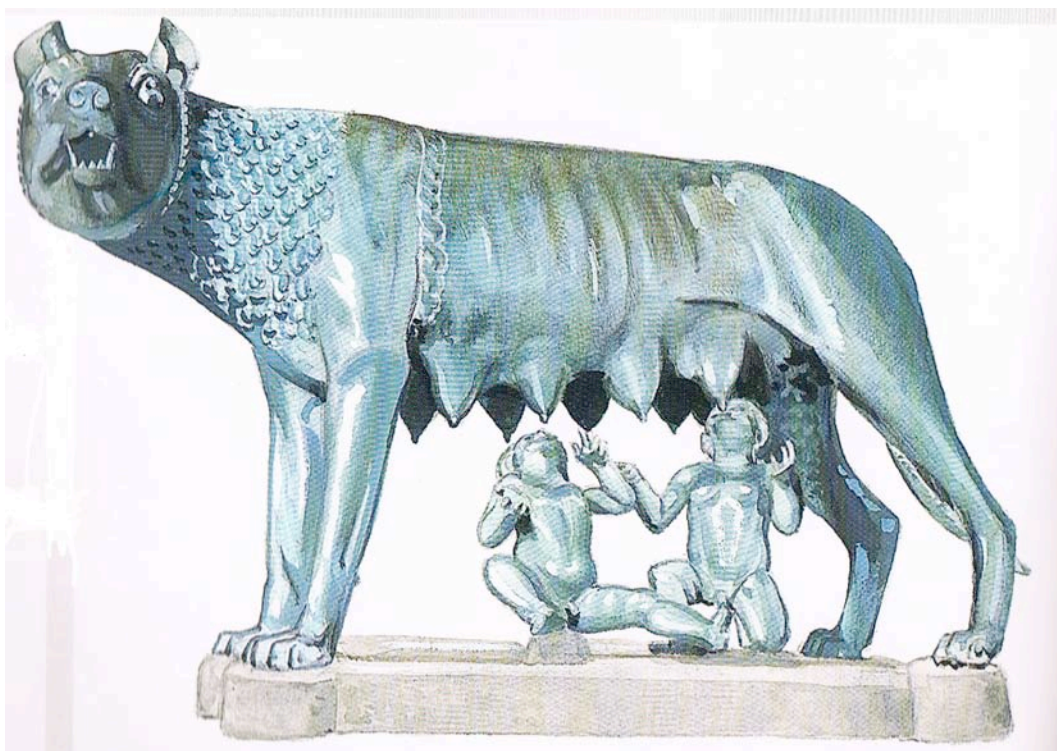
Campament.

Teatre.

Imperi Romà.

Lloba amb Ròmul i Rem.

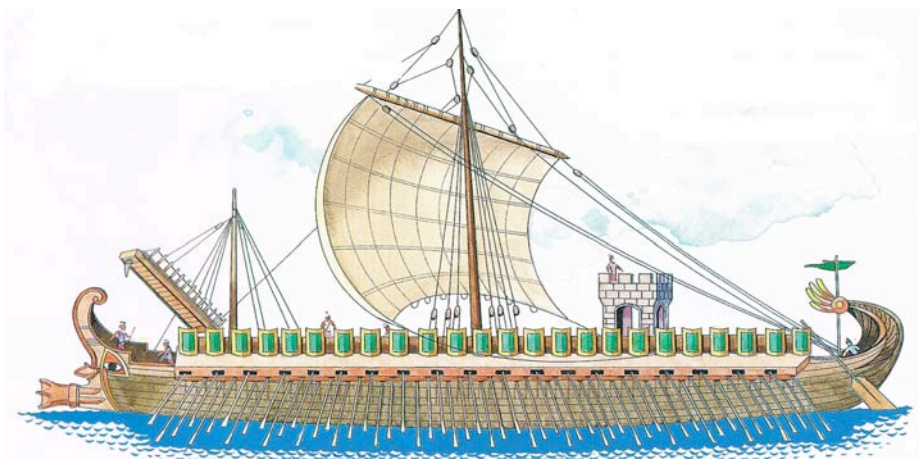
Lauda a Balearia.

Monedes amb foners.

Triclini.

Tirreme.